



**Vlastivědné
muzeum**

DOBROUŠKA



Foto: Pavel Štěpán

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Výroční zpráva

Vlastivědného muzea Dobruška
za rok 2024

Úvodní shrnutí činnosti muzea

1

Rok 2024 se stal minulostí, za níž se můžeme ohlédnout na řádcích následující výroční zprávy našeho muzea. Stalo se již tradicí, že se ve spolupráci s Kulturní komisí města Dobrušky snažíme věnovat důležitým mezníkům v dějinách regionu. K počtě řezbářů Jindřichu Adámkovi, který se v Dobrušce narodil před 150 lety (27. 10. 1874 – 22. 10. 1955) a představuje špičku mezi regionálními tvůrci loutek, bylo v roce 2024 vytvořeno jednak logo, jednak naplánována celá řada akcí, která umožnila významnou osobnost připomenout. V duchu oslav se nesly přednášky, projekce, vzdělávací programy, výstavy, ale také akce pro děti. Bylo mu věnováno také další číslo sborníku Dobrušský vlastivědný almanach (již VI.).



Řezbářství se Jindřich vyučil u svého otce Aloise Adámka. Jeho první práce sloužily jako ozdoby předmětů denní potřeby (řezby na nábytku, formy na máslo apod.). Postupně se však stále více zdokamoval pravděpodobně jako samouk v reliéfním a figurálním řezbářství. Věnoval se převážně náboženským tématům. Opravdové mistrovství našlo svůj výraz v Adámkových betlémech. Jemná řezba figur a promyšleně vyvážená kompozice zde dosáhla nesporné profesionální úrovně. Adámkovy betlémy patří dnes mezi nejhodnotnější regionální památky lidového uměleckého řezbářství.

Talent Jindřicha Adámka se výrazně projevil také ve výrobě loutek. Vytvořil několik kompletních loutkových divadel (např. pro dobrušský Sokol) a mnoho jednotlivých loutek. V evidenci má dobrušské muzeum zapsáno 45 loutek Jindřicha Adámka velikosti 25–40 cm (nebo jejich částí), u dalších je jeho autorství vysoce pravděpodobné. V posledním desetiletí minulého století je opravil Vladislav Balcar, sám vynikající loutkář a tvůrce loutek. Na počátku roku 2023 přišla nabídka k odkupu souboru loutek Jindřicha Adámka. Jednalo se o 11 marionet skutečně impozantních rozměrů 90–100 cm, které spolu s dalšími v rozsáhlé sbírce po léta ochraňoval Kulturní systém VIA PRAGA prostřednictvím pana docenta Jana Dvořáka. Jak jsme popisovali v minulém roce, muzeu se nakonec podařilo získat dotaci z Ministerstva kultury nazvanou *Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví C - Výkupy předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu* ve výši 88 tisíc Kč, zbylou menší část dofinancovalo město Dobruška.

Ve dnech 7. – 12. září 2024 proběhla jedna z hlavních muzejních akcí – Dny s loutkou Jindřicha Adámka k 150. výročí jeho narození. Program odstartoval 7. září 2024 odpoledne v zahradě a na dvorku rodného domu F. L. Věka Loutkovým loučením s létem. Kvůli nesmírně horkému počasí jsme nad každé ze stanovišť postavili stany vytvářející příjemný stín jak pro účinkující, tak pro návštěvníky. Řezbářka Jarmila Haldová

Výroční zpráva za rok 2024



si s přísedícími povídala o loutkách, ukázky a povídání o svém řemesle připravili také řezbáři při Domu dětí a mládeže Dobruška. Krátce po začátku jsme viděli jedno ošetřené zraněné ruky, tedy skutečně se jednalo o praktické ukázky, nikoli jen předvádění hotových výrobků. Výtvarnice Hanka Kozubová na dvorku rozbalila vertikální tkalcovský stav a předváděla, jak jednoduše se dá vyrobit vlněné plátno historickým způsobem. Velký úspěch měl stánek se soustruženými hračkami manželů Jirsových z Pohoří i stánek s kávou a zmrzlinou *Jiný kafe*. Všechny děti si mohly zahrát pátrací hru s tajenkou, a kdo se nebál, nechal si namalovat na obličej zvířátko nebo na ruku duhu či bouřkový mrak. Akce se konala v rámci Dnů evropského kulturního dědictví, vstup byl volný, návštěvnost evidována nebyla, ale podle odhadů dvorkem prošlo za dvě hodiny okolo stovky návštěvníků.

V úterý 10. září jsme odpolední program zahájili v teple a suchu kinosálu loutkovým divadlem. Veršovanou pohádku Kašpárek u čarodějnice v podání divadla Zvoneček zhlédlo skoro 60 dětí. Pozvání tohoto souboru do Dobrušky předcházela krásný příběh. Když jsme v loňském roce zakoupili od společnosti Via Praga kolekci 11 metrových marionet Jindřicha Adámka do naší sbírky, zjistili jsme, že je měl v minulosti v majetku



sběratel a znalec loutek Jiří Vorel, tatínek režiséra Tomáše. Prodal je, aby tím pomohl synovi zaplatit práci na filmu Kamenný most. Ing. Jiří Vorel založil loutkové divadlo Zvoneček v reakci na okupaci sovětskými vojsky v roce 1969. Byl to snad jediný soubor u nás, kde se přes 30 let inscenovalo výlučně tradičním způsobem, a zejména s autentickými sadami historických marionet (včetně Adámkových), a tato tradice přetrvala dodnes, přestože většina loutek je nových, ty historické se stále s opatrností a s ohledem na jejich hodnotu používají.

Ihned po skončení pohádky se hlavní pozornost upnula k loutkám Jindřicha Adámka vystaveným v malém sále Společenského centra – Kina 70. Výstava Magie loutek byla sice instalována již v srpnu, ale s její vernisáží jsme čekali na rozběhnutí školního roku. Pohyb a příběh loutkám propůjčila výtvarnice Hana Kozubová, loutky jakoby „hrály“ ve svých pohádkách, nebo se například „jen“ těšily z venkovské svatby. Metrové marionety doplnily další

loutky ze sbírek dobrušského muzea i několik zajímavých zápůjček od rodiny Adámkovy. Za hudebního doprovodu známých dětských melodií v podání Zity Palgutové na akordeon k nám přispěchaly loutky z dobrušského Světa loutek, s jejichž pomocí jsme pokřtili Dobrušský vlastivědný almanach, vydaný k výročí. Představili jsme nové dobrušské omalovánky s krásnými ilustracemi Hanky Kozubové. Loutky se se všemi pozdravily a dětem podávaly své drobné ručky, bylo to opravdu „magické“ setkání.

Ve středu 11. září dopoledne patřilo kino školkám a malým školákům, hrál se totiž loutkový film Čarodějné pohádky. Další dva loutkové filmy Malý pán a Pojar dětem mohly děti zhlédnout ve středu a ve čtvrtek odpoledne. Snad by měl radost, ten muž kulatého obličje s knírem vyčesaným nahoru do špiček, ten, od jehož narození uplynulo právě letos 150 let, pan řezbář Jindřich Adámek. Jeho odkaz je naší součástí.

Výroční zpráva za rok 2024



Rekonstrukce dvorové části rodného domku F. L. Věka

Dvorek se v letech 2015–2020 v podstatě nepoužíval, protože stav jeho zdláždění opukovými bloky, které se po čase začaly drolit, a prorůstala jimi tráva, to neumožňoval. Od roku 2020 jsme to mnohokrát zkoušeli, trávu se za pomoci technických služeb podařilo zkrotit, opuku vysbírat a zamést, nicméně to bylo velmi nepohodlné a dlouhodobě neudržitelné. Během loutkových divadel děti padaly z laviček, které se nedaly na rozdrolené opuce stabilně postavit, dámy si lámaly podpatky, pánové nadávali, když při škobrtnutí vylili nesený nápoj. Oslavy 50 let od otevření domku veřejnosti v roce 2022 ukázaly, že to dál nejde. Nechtěli jsme se smířit s řešením, že dvorek schováme za zamčenou bránu. Začala tedy jednání o tom, čím opuku nahradit, jak s ohledem na vyjádření památkářů, tak městského rozpočtu.

Opukové dláždění bylo v minulosti měněno poměrně často (2000, 2008), ale jak se ukázalo, jedná se o velmi nákladný způsob úpravy s malou životností a velkou bariérovostí. Plošné dláždění pískovcem, které by snad situaci na dlouhá léta vyřešilo, bylo zcela mimo možnosti financování z muzejního rozpočtu. Zvolili jsme tedy po dohodě s Národním památkovým ústavem kompromis v podobě kombinace technicky jednoduššího materiálu, tj. mlatové plochy a částečně pískovcové dlažby v nejlépe využívaném koridoru od zadního vchodu do domu na WC a do sklepa. Tato úprava zároveň odpovídá historickému, a přitom jednoduchému venkovskému pojetí řešení dvora. Dlouho očekávaná rekonstrukce proběhla v termínu 25. 6. – 2. 7. 2024. Mlat prošel zátěžovými zkouškami v podobě přívalových dešťů v polovině července a obstál. Samozřejmě je v budoucnu počítáno s tím, že tento typ povrchu vyžaduje lehkou údržbu a dosypání.

Vznik zahradního lapidária

Již na konci roku 2023 začalo být více než jasné, že vzhledem k přemístění sídla Městského úřadu Dobruška z prostoru na nám. F. L. Věka čp. 11 budeme nuceni přestěhovat také „lapidárium“ kamenných barokních soch ze spojovací chodby do zadního traktu, a nakonec i z venkovního atria, v němž měla být vybudována zahrada dětské skupiny Medvídek.

„Genia loci“ od 90. let vytvářel bývalý tajemník městského úřadu Dobruška pan František Nagy. Ze zarostlého prostranství tehdy ve vnitrobloku vytvořil velice hezký prostor vybízející k odpočinku. V jinak dříve nevhledné propojovací chodbě městského úřadu, které se díky umístění originálů barokních soch z Dobrušky a okolí neřeklo jinak, než lapidárium, každý měsíc pořádal výstavy, které se těšily zájmu široké veřejnosti. Jenže kam s pískovcovými monumenty? Nové sídlo městského úřadu nebylo vhodné ani z hlediska statiky, a ani přilehlá zelená plocha příliš atmosféry nenabízela. Přece jen je uprostřed sídliště. Přišlo nám smysluplné navázat na práci pana Nagye a prostor lapidária jsme se pokusili opěr sjednotit na jiném místě. Barokní originály soch byly firmou Kamenosochařství Holanec za pomoci TS umístěny do klenutého sklepa domku F. L. Věka (zde nám byly inspirací josefovské kasematy), a na zahradě přiléhající k objektu vzniklo nové lapidárium rozvržené zahradní architektkou Ing. Janou Palgutovou tak, aby byla osázená plocha smysluplně využita, co nejlépe se udržovala a mohli jste v ní odpočívat i vzdělávat se. Spojení kamene a zeleně je uklidňující, každý si najde svoje.

Výroční zpráva za rok 2024



Mezi 14 kamennými prvky dominuje poslední dochovaný kamenný portál měšťanského domu v Dobrušce, na němž dodnes lze přečíst, že pochází z čp. 43 (ul. Kostelní). Jedná se o 2,8 m vysoký pískovcový vstup do uvedeného domu. Pilíře i oblouk jsou zdobeny plastickými rostlinnými motivy. Reprezentuje raně empírový či snad ještě klasicistní sloh 18. či poč. 19. století. Po požáru domu v r. 1806 byl vyjmut a odvezen na neznámé místo. Podle vzpomínek pana Nagye byl objeven v r. 1996 v rumišti za rodným domkem F. L. Věka. Všech pět dílů se nacházelo ve značně zdevastovaném stavu a byly určeny k likvidaci. Jednotlivé kusy tehdy opravila, nakonzervovala a odborně sestavila firma Kamenosochařství Holanec Opočno, která je v letošním roce a v nové generaci opět odborně přesunula a sestavila na novém místě. O dalších památkách v zahradě se dočtete přímo na místě, na bráně do dvorové části rodného domu F. L. Věka je dočasně umístěn plán zahrady s popisem prvků. Pracujeme na jeho umístění v centrální části zahrady.

Zahradní lapidárium je otevřeno stejně jako městský hřbitov, tedy duben–září 6.30–20.00 a říjen–březen 7.30–18.00. Vstup je z ulice Poddolí. Areál střeží kamerový systém, stejně ale prosíme, jakékoli viditelné poškození také ihned hlase na služebně městské policie. Na trávník je možné vstupovat, pouze prosíme, dodržujte čistotu a pořádek. Místo není určeno k venčení psů.

Sbírková, výstavní a odborná činnost

Také vloni se na nás s důvěrou obraceli dárci a svěřili nám své poklady do opatrování. Zapsali jsme do sbírky kolekci bust sochaře Jindřicha Adámka, jídelní a dekorační předměty z počátku 20. století nebo grafiky Blanky Matragi. V expozici přibýly hned dvě sochy, barokní sousoší Madony s Ježíškem (původní umístění: Novoměstský kopec, Dobruška. Autor neznámý, baroko), která byla poškozena vandaly a v 60. letech stržena do úvozové cesty. Zachránila ji rodina Kochových, kteří ji v roce 2023 darovali muzeu. Druhou nově instalovanou sochou je sv. Václav z fasády domu čp. 369 (Kostelní ulice, pravděpodobně závěr 18. století), odkud byla odstraněna při rekonstrukci objektu v 70. letech 20. století. Socha byla zachráněna rodinou Maršálkových a umístěna do lapidária v býv. městském úřadu čp. 11. I po přestěhování zůstává nadále v majetku rodiny.

Spolupřádali jsme celkem deset výstav na různých místech Dobrušky; v kině, v čp. 777 i v našich objektech. Velmi jsme uvítali iniciativu ocenit medailí Aloise Beera za kulturní přínos potomky Františka Vladislava Heka, kteří nám finančně pomáhají, a dále in memoriam Karla Procházku, který se přes nelehký osud spojený s provokacemi minulého režimu po propuštění z vězení podílel na chodu dobrošského ochotnického divadla. Pokračujeme v projektu Kameny zmizelých, v roce 2024 byl položen už 20. kámen a připravujeme celkový plánec k distribuci na IC. Máme požádáno o dvě dotace (zejména na restaurování), třetí už je přidělena – na naučnou stezku Dobruškou.

I v roce 2024 se během Svatováclavských slavností synagoga oblékla do látek. Výstava vznikla jako charitativní projekt skupiny „Patchfanyňky“ na podporu záchrany dvou židovských památek v Neveklově. Forma pomoci tím, co mají členky skupiny rády, tedy šitím, byla samozřejmá, a při výběru tématu se roz-

Výroční zpráva za rok 2024



hodly pracovat s motivem právě židovského hřbitova a synagogy. Nakonec to jsou ty nejkrásnější architektonické prvky interiéru, okna, která celou výstavou propojila pomyslnou nití světla, tepla i vzduchu. Z původně plánovaných deseti quiltů (velkých ozdobných dek) vzniklo více než 40, vytvořilo je celkem 27 autorek různými patchworkovými technikami a zobrazují okna ze 33 synagog v České republice. Výstava byla přístupná od 5. do 29. září v provozní době muzea, tedy denně kromě pondělí 9–11.30 a 12.30–17.00 přes pokladnu muzea. Během Svatováclavských slavností byla synagoga s výstavou přístupná hlavním vchodem. Projekt mohli návštěvníci samozřejmě podpořit dobrovolným vstupným.

A nejsilnější vzpomínka na loňský rok? Jednoznačně ta chvíle, kdy se v rámci geofyzikálního průzkumu kostela sv. Ducha miniaturní kamera poprvé zanořila vrtem do podzemí. Cílem celé badatelské akce hrazené ze sponzorských darů bylo prozkoumat, zda kostelu hrozí nějaké statické nebezpečí číhající v podzemí. Podařilo se nám potvrdit přítomnost hrobky s jednou archaicky vypadající rakví, pravděpodobně rytíře Andreáše Nejmana (Neumana) z Ryglie a Lövensteinu. Nejdůležitější výsledky shrnul pan Ing. Jiří Šindelář, který výzkum vedl, v závěrečné zprávě takto: „*Dutiny byly zaznamenány na profilech 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 14 a 15. Podařilo se lokalizovat vstupní šachtici a velkou pohřební komoru. Obě dutiny byly ověřeny průzkumným vrtem a dokumentovány prototypem speciální průzkumné minisondy. Obrovská pohřební komora (cca 16 m²) se rozprostírá pod podstatnou částí půdorysu kostela (ve východní části lodi a zasahuje až pod presbytář). Svou rozlohou tak paradoxně omezuje možnosti predikce reliktů starších staveb. Zajímavé je posunutí celého podzemí jižním směrem z osy chrámu. I podoba pohřební komory dovoluje předpokládat, že bylo podzemí původně součástí nějaké starší stavby (před vystavěním současné podoby kostela sv. Ducha). Při pohledu na ostatní anomálie z georadaru si můžeme všimnout liniové nehomogenity západně od hrobky. Tuto anomálii lze považovat za relikt starší zdi. Mohlo by se tak jednat o západní zeď starší církevní architektury. Poloha pohřební komory naznačuje, že původní církevní stavba nad ní byla menší, než je současný kostel.*“ A tak víme, že předchůdce kostel měl, dokonce byl zřejmě přestavován vícekrát. Každé bádání vyvolává další otázky, takže jsme se rozhodli ve výzkumu kostel sv. Ducha pokračovat.

Pokračujeme v úspěšné spolupráci s Fakultou restaurování Univerzity Pardubice a dokončili jsme restaurování další části obrazové sbírky. Bylo opět požádáno o dotaci KHK a přidělená výše 114 tis. Kč byla vyčerpána, celkové náklady hradilo město za spoluúčasti 28 %. Projekt „Záchrana fondu malířky a fotografky Věry Jičínské – V. etapa“ byl zaměřen na záchranu obrazové a fotografické sbírky regionálně působící autorky Věry Jičínské (1898–1961). Předmětem bylo restaurování vybraných obrazů, závěsných háček do depozitáře, opakovaná dezinfekce a digitalizace části rozsáhlého fondu fotografií. Z důvodu nižší finanční dotace nebyly restaurovány všechny původně plánované obrazy, bylo ustoupeno od nákupu regálu i prokladových kartonů mezi obrazy, jak bylo v žádosti o dotaci. Z dotačních prostředků bylo restaurováno 8 obrazů (olejomalb i kreseb na papíře), nakoupeny prokladové kartony do depozitáře a financována rozsáhlá digitalizace fotografií.

Výroční zpráva za rok 2024



V muzeu se také postupně rozvíjí spektrum doprovodných a vzdělávacích programů pro předškolní a školní děti. Již v roce 2021 jsme zavedli několik druhů hodinových a dvouhodinových programů, pro každou z expozic vznikly nové pracovní listy a předpokládáme, že budeme naši spolupráci se školami v dalších letech prohlubovat. Školy se zapojily i do výtvarné soutěže, vyhlášené muzeem, v roce 2024 na téma Malý hudebník – velký obchodník František Vladislav Hek.

Návštěvnická sezóna je každý rok od května do září náročná pro všechny naše průvodce, kterým i na tomto místě děkujeme za dobře odvedenou práci. V roce 2024 navštívilo naše expozice více než 8 000 platících návštěvníků. V rámci dnů, kdy bylo otevřeno zdarma, pak dalších téměř 1 300. V sezóně od května do září bylo v rámci krajské výzvy zdarma otevřeno každou první středu v měsíci, a dále na Den muzeí a Dny evropského dědictví, tedy se k nám jistě dostali všichni, kteří o to měli zájem.

Z čeho máme opět velkou radost, je návštěvnost akcí, které jsme pro vás připravili. Bezmála 2 000 malých i velkých návštěvníků nám i sobě vykouzilo krásné vzpomínky na přednášky v synagoze, křty knih, loutkové divadlo, muzejní noc, vánoční koncert, cestovatelské i odborné přednášky, ale především na hlavní akce roku, Dny s loutkou Jindřicha Adámka či Den židovských památek. Aktivně spoluvytváříme propagační materiály v novém vizuálu města, pracujeme na webových stránkách, aktualizovali jsme profily na Wikipedii i Facebooku, spolupracujeme s Českým rozhlasem i Českou televizí a snažíme se získat další dotace, abychom drželi krok s dobou.

Děkuji všem spolupracovníkům, kteří nám pomohli zvládnout velké nasazení. Až při psaní výroční zprávy si často uvědomím, co všechno za námi zase další rok zůstalo a že se to na její stránky ani nevejde. Práce v muzeu je týmová a já jsem velmi vděčná za takový okruh kolegů a přátel, který se v našem okolí vyskytuje a podporuje nás.

Mgr. Pavla Žďárková
vedoucí muzea (na rodičovské dovolené)

Výroční zpráva za rok 2024



Obsah

7

.....	0
VÝROČNÍ ZPRÁVA	0
Úvodní shrnutí činnosti muzea	1
Identifikační údaje	8
Vlastivědné muzeum Dobruška v roce 2024	9
Stálé expozice	9
Pořádané akce	15
Výstavy vlastivědného muzea	24
Spolupráce na výstavách jiných subjektů	27
Návštěvnost	29
Práce se sbírkou	32
Muzejní knihovna a badatelna	35
Propagace muzea	36
Publikační činnost	38
Dotace	40

Výroční zpráva za rok 2024



1

Identifikační údaje



Kulturní zařízení města Dobrušky – vlastivědné muzeum
Šubertovo nám. 45, 518 01 Dobruška
telefon: +420 603 737 752
e-mail: muzeum@mestodobruska.cz
<http://www.kulturadobruska.cz/vlastivedne-muzeum/>

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

V roce 2024 nedošlo ke změnám v personálním obsazení muzea.

Vize pracovníků muzea se shoduje se zájmem zřizovatele v postupném vybudování moderní instituce, která bude jednak chránit sbírkové předměty v ní uložené, ale bude také sloužit k edukaci a zábavě širokému spektru návštěvníků. I z toho důvodu bylo vedoucí muzea Mgr. Pavle Žďárkové umožněno formou dohody o provedení práce na pozici edukátorky v kultuře pracovat i v průběhu rodičovské dovolené, na kterou nastoupila v únoru 2024.

V současnosti má vlastivědné muzeum jako součást organizační složky Kulturní zařízení města Dobruška pouze **dva stálé odborné zaměstnance**:

Dušánková Gabriela, správkyňe sbírky a muzejní knihovny, úvazek 1.0

Bc. Jindra Zelená, průvodkyně a dokumentátorka, úvazek 1.0

Další pracovníci (průvodkyně, edukátorka) pracují na dohody o provedení práce.

Výroční zpráva za rok 2024



2

9

Vlastivědné muzeum Dobruška v roce 2024

Stálé expozice

RODNÝ DOMEK FRANTIŠKA VLADISLAVA HEKA (F. L. VĚKA)

Nachází se v Novoměstské ulici, asi 50 m od náměstí F. L. Věka. Už z dálky ho poznáte podle bílé omítky a šindelové střechy s ozdobným štítem, půvabná je i dřevěná pavlač. Expozice má tři části. Obytná světnička připomíná bydlení lidí na počátku 19. století. Uvidíte v ní dobový ručně malovaný nábytek, obrazy malované na skle, kolovrátek, loučnick a spoustu dalších dnes již nepoužívaných předmětů. Hekovu osobnost zde připomínají hudební nástroje a dobové knihy. Na světničku navazuje kupecký krám, ve kterém se seznámíte se sortimentem tehdy prodávaného zboží. Dominantou krámků však jsou dřevěné držáky na váhy v podobě dvou mořských panen, které skutečně pocházejí z Hekova majetku a byly použity i při natáčení televizního seriálu F. L. Věk. Další část expozice je situována do bývalé černé kuchyně, kterou prozrazuje kotel na ohřívání vody a různé nádoby. Zde stojí za pozornost včelí úl, tzv. klát, vyřezaný z jednoho kusu dřeva, který byl použit v televizním seriálu v zahradě souseda Žalmana. Závěr expozice, zrekonstruovaný v roce 2010, vám připomene život a dílo nejpopulárnější dobrušské osobnosti a oživí i vaše vzpomínky na úspěšný televizní seriál.



Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin

Vedlejší sezona – duben a říjen: soboty a neděle od 9 do 17 hodin, listopad – březen: zavřeno

Výroční zpráva za rok 2024



ZAHRADNÍ LAPIDÁRIUM ZA RODNÝM DOMKEM F. L. VĚKA

V zahradě představujeme kamenné památky zachráněné při průzkumech Dobrušky a okolí nebo darované nálezcí. Původně byla expozice součástí lapidária bývalého městského úřadu v. čp. 11 na nám. F. L. Věka v Dobrušce. Za mnohaletou péči o torza děkuje město Dobruška panu Františku Nagyovi.

Otevřeno:

říjen – březen 7.30–18.00, duben – září 6.30–20.00

10

Seznam vystavených prvků:

1 rokokový podstavec pod krucifix s reliéfem připomínajícím dočasnost pozemského bytí - plastika ve formě lebky a přesýpacích hodin tzv. "Memento mori" byl náhodně objeven v rumišti při úpravě dvora rodného domku F. L. Věka v r. 1996. Na zadní straně hřeby a otisk po desce, která zřejmě mohla nést jméno donátora

2 dvě torza pískovcových balustrádových článků byla součástí oplocení Lorety v Praze, které zničil sesuv půdy. Před úplným zničením je zachránil a daroval městu Dobruška akademický sochař Josef Adámek, který nedaleko Lorety bydlel

3 torzo podstavce kříže s reliéfem hlavy

Krista zachránil prof. Václav Čáp při bagrování horkovodu u teplárny (ul. Čs. odboje, Dobruška)

4 kamenný základ s kovovým křížem a korpusem Krista byl původně situovaný u zdi kostela svátého Václava v Dobrušce, velmi pravděpodobně pochází ze zrušeného hřbitova v Kostelní ulici. Za podpory tehdejšího dobroušského vikáře pana Jaroslava Smrčka byl v 90. letech 20. stol. odborně ošetřen a darován městu

5 svrchní část náhrobku s reliéfem Božího oka ve štítě a vyobrazením částí Arma Christi byla umístěna u kostela sv. Václava, Dobruška. Velmi pravděpodobně pochází ze zrušeného hřbitova v Kostelní ulici

6 torzo náhrobního kříže s drapérií pocházející z první poloviny 20. století pochází ze hřbitova u mariánského kostelíka v Opočně. Městský úřad v Opočně ve snaze podpořit zachování drobných kulturních památek jej věnoval v březnu roku 1997 městu Dobruška

7 vrchní část náhrobku / božích muk – stříšku s kamenným křížem a Kristem do lapidária daroval p. děkan Sonntag. Torzo bylo původně umístěno u fary v Dobrušce

8 velký kovový kříž s Kristem bez kamenné části z 19. století. Na zkorodované destičce je téměř nečitelný nápis „HROB FIALŮV a Kasnarovských. Smiluj se nad nimi, Bože“. Kříž byl nalezen bez popisu po upozornění občanů v opuštěné kůlně v ulici Poddomí a určen do kovového odpadu

9 do hladka opracovaná kamenná mísa s profilovaným okrajem pochází z 18. stol. Původní umístění není doloženo, mísa mohla tvořit nástavbu křtitelnice v některém ze zaniklých kostelů v okolí Dobrušky. Mísa byla v druhé polovině 20. století instalována v Archlebových sadech jako ozdoba nad románskou kamennou křtitelnicí. Ta je dnes umístěná v reprezentativních prostorách radnice

10 horní část božích muk (kaplička) sv. Jana a Pavla, symbolizujících sloup, u něhož byl z rozhodnutí Pontia Piláta bičován Ježíš Kristus, pochází z 2. polovina 18. století. Na neopracované stěně býval umístěn obrázek světců. Až



Výroční zpráva za rok 2024



do vandalského útoku v roce 2000 byla kaplička umístěna na sloupu na křižovatce silnice č. 298, spojující Opočno s Dobruškou, a odbočky do Mělčan v trati Na Bunžově.

11–12 kamenné mezníky s nápisy "1669" a "1782" byly nalezeny v základu pro teplárnu

13 kamenný mezník s nápisem "M.D." (Město Dobruška) pochází z doby Rakouska Uherska, kdy velmi účelně a přesně ohraničoval majetek města v extravilánech. Byl náhodně nalezen v městském lese poblíž lokality, kde se v minulosti těžil kamnářský jíl

14 kamenný portál měšťanského domu čp. 43, ul. Kostelní, Dobruška. Pravděpodobně pochází z přelomu 18./19. stol. Po požáru domu v r. 1806 byl vyjmut a odvezen na neznámé místo. Byl objeven v r. 1996 v rumišti za rodným domkem F. L. Věka

RADNIČNÍ VĚŽ S EXPOZICÍ PRVOTIN FRANTIŠKA KUPKY

Je dominantou náměstí F. L. Věka a symbolem celého města. K její návštěvě vybízí venkovní schodiště, jež je pro milovníky dalekých rozhledů lákadlem pro stoupaní po celkem 124 schodech až na ochoz. Za vstupním prostorem je instalována stálá expozice Mládí Františka Kupky. Tento světoznámý malíř se sice narodil v sousedním Opočně, ale své dětství a mládí strávil v našem městě a vytvořil zde svá nejranější díla. A tak zde můžeme spatřit originál vývěsního štítu s motivem koníčka, portrét Kupkova otce, panoramatický obraz Dobrušky, vývěsní štít pro firmu Kupkova mecenáše a další vzácná díla. Výstavka v mezipatře Vám připomene středověkou výsadu Dobrušky – hrdelní právo. Uvidíte zde kopie popravčích a mučicích nástrojů, dozvíte se, jak vypadá palečnice a španělská bota či kde byla v Dobrušce popraviště, a uvidíte zde i dobušského kata. Tuto éru připomíná i popravčí zvonek na vnější straně severní stěny věže. Na schodišti si při odpočinkových zastávkách můžete prohlédnout expozici dobušského kronikáře a naivního malíře 19. století Aloise Beera či hodinový stroj. Ze 45 m vysokého ochozu je pěkná vyhlídka na Orlické hory a Podorlicko, při zvláště jasném počasí i na Krkonoše.



Je dominantou náměstí F. L. Věka a symbolem celého města. K její návštěvě vybízí venkovní schodiště, jež je pro milovníky dalekých rozhledů lákadlem pro stoupaní po celkem 124 schodech až na ochoz. Za vstupním prostorem je instalována stálá expozice Mládí Františka Kupky. Tento světoznámý malíř se sice narodil v sousedním Opočně, ale své dětství a mládí strávil v našem městě a vytvořil zde svá nejranější díla. A tak zde můžeme spatřit originál vývěsního štítu s motivem koníčka, portrét Kupkova otce, panoramatický obraz Dobrušky, vývěsní štít pro firmu Kupkova mecenáše a další vzácná díla. Výstavka v mezipatře Vám připomene středověkou výsadu Dobrušky – hrdelní právo. Uvidíte zde kopie popravčích a mučicích nástrojů, dozvíte se, jak vypadá palečnice a španělská bota či kde byla v Dobrušce popraviště, a uvidíte zde i dobušského kata. Tuto éru připomíná i popravčí zvonek na vnější straně severní stěny věže. Na schodišti si při odpočinkových zastávkách můžete prohlédnout expozici dobušského kronikáře a naivního malíře 19. století Aloise Beera či hodinový stroj. Ze 45 m vysokého ochozu je pěkná vyhlídka na Orlické hory a Podorlicko, při zvláště jasném počasí i na Krkonoše.

Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 10 do 17 hodin

Vedlejší sezona – říjen až duben: prohlídku je možné objednat v informačním centru na tel. 494 629 581 nebo v muzeu na tel. 725 048 991

Polední přestávka 30 minut je pohyblivá podle aktuálního provozu. Radnice nemá bezbariérový přístup.

Výroční zpráva za rok 2024



HLAVNÍ BUDOVA MUZEA

Po rekonstrukci budovy čp. 45 na Šubertově náměstí vznikly v roce 2013 nové muzejní expozice, které vám přiblíží minulost našeho města a regionu. Prohlídková trasa se skládá ze tří částí. Vstup je věnován několika významným osobnostem dobrušské historie. Stěžejní část expozice tvoří expozice s názvem Příběh města Dobrušky, vyprávějící o minulosti našeho města i regionu od nejstarších dob pravěku až po současnost. Poslední, třetí částí je Příběh dobrušské obce židovské. Její součástí je i unikátní památka – mikve – židovská rituální očištná lázeň. Prohlídka pokračuje v interiéru synagogy, kde několik panelů seznámí návštěvníka s historií dobrušských Židů.



Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 9 do 11.30 a od 12.30 do 17 hodin. Poslední prohlídka v 16:30.

Vedlejší sezona – říjen až duben: prohlídku je možné předem telefonicky objednat na pracovní dny, tel. 725 048 991

VOJENSKÁ GEOGRAFIE V RÝDLOVĚ VILE



V Rýdlově vile (Novoměstská ul. 187, za domkem F. L. Věka) byla v roce 2018 pro veřejnost otevřena nová stálá expozice věnovaná vojenské geografii, a to při příležitosti 100. výročí jejího založení.

Tato unikátní expozice dává návštěvníkům možnost nahlédnout nejen do vývoje vojenskou geografii využívaných přístrojů, pomůcek, tvoření map, zabezpečení vojsk, ale také je seznamuje s několika významnými osobnostmi této vědy. Provází v ní bývalí pracovníci Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu generála Josefa Churavého v Dobrušce, kteří velmi kvalifikovaně odpoví na každou tematickou otázku. Rýdlova vila nemá bezbariérový přístup.

Výroční zpráva za rok 2024



Otevřeno:

Červen, září: sobota a neděle od 10 do 12 a od 13 do 16 hodin

Červenec, srpen: denně mimo pondělí od 10 do 12 a od 13 do 17 hodin. Poslední prohlídka v 16:30.

Vedlejší sezona – říjen až květen: zavřeno

EXPOZICE DŮM FRANTIŠKA KUPKY

13



Nová expozice Dům Františka Kupky v ulici Františka Kupky čp. 323 vznikla v roce 2021 při příležitosti 150. výročí narození světoznámého malíře. Provede návštěvníka životem a dílem průkopníka abstraktní tvorby Františka Kupky (1871–1957). Skládá se ze dvou autentických místností, kde Kupkova rodina žila v letech 1882–1892 a připravena je ve spolupráci s pražskou Galeríí KODL. První místnost přiblíží život Františka Kupky v Opočně a Dobrušce, studia v Jaroměři, v Praze a ve Vídni a cestu do Paříže, kde nadále rozvíjel svůj kreslířský ta-

lent. Unikátním exponátem je originál obrazu Skály v Bretani, akvarel z roku 1905. Druhá místnost je věnována dosud nepříliš známé Kupkově tvorbě během první světové války, jeho aktivitám v legiích a účasti na vzniku samostatného Československa. Závěr instalace náleží Kupkovu vrcholnému období, přechodu k abstraktní tvorbě, kde se řadí mezi její světové průkopníky. Výstavní panely jsou doplněny dobovými časopisy a předměty dokumentující Kupkovo dílo. V poslední ze tří místností je umístěna zábavně-vzdělávací zóna. Je to prostor pro relaxaci, ale zároveň aktivní interakci s životem i dílem Františka Kupky jak pro děti, tak pro dospělé a její hlavní autorkou je externí spolupracovnice města Dobruška Patricie Kaválková.

Projekt vznikl za podpory mikroregionu Rodný kraj Františka Kupky, Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR a ŠKODA AUTO, a. s.

Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 9–12 / 12:30–17 h

Vedlejší sezona – duben a říjen: soboty a neděle 9–12 / 12:30–17 h, listopad – březen: prohlídky je možné objednat pro školní a jiné skupiny nebo individuálně na tel. 603 373 752 nebo 725 048 991

Výroční zpráva za rok 2024



ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

– venkovní areál, o jehož zpřístupnění se stará dobrušské muzeum a informační centrum

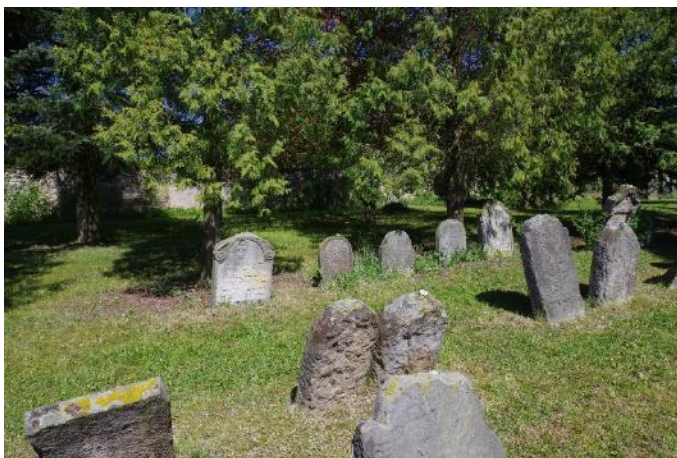
Nemovitá kulturní památka "Areál židovského hřbitova v Dobrušce" je tvořena pozemkem hřbitova se souborem náhrobních stél, vstupním zděným objektem a zděnou ohradní zdí vymezující hranice někdejšího hřbitova a současně i hranice chráněného areálu. Areál se nachází na severním okraji města, v závěru ulice Křovické, v níž se pohledově uplatňuje východní úsek vysoké zděné ohradní zdi. Hřbitov byl založen roku 1675. K tomuto účelu byl vyhrazen pozemek o rozloze 50 x 10 kroků, který byl později obehnan kamennou zdí.

V roce 1837 přikoupili dobrušští židé 80 čtverečních sáhů pozemku pro rozšíření hřbitova. Hřbitov byl rozšířen a ohrazen novou zdí až roku 1881, jak o tom svědčí pamětní deska, zasazená do hřbitovní zdi. Na hřbitově se pohřbívalo do roku 1942.

V roce 1944 se dokonce objevila žádost o koupi židovského hřbitova a jeho likvidaci. Ke cti dobrušských městských úředníků slouží, že se jí vůbec nezabývali a fakticky ji odmítli.

Hřbitov je celoročně přístupný.

Pro návštěvu je třeba zapůjčit si v muzeu nebo v informačním centru v Dobrušce klíč od vstupního objektu (ohelu), kauce 500 Kč bude okamžitě po vrácení klíče vyplacena zpět. Toto opatření bylo zavedeno z důvodu zamezení vandalských útoků a případné ztráty nebo odcizení klíče. Klíč v nouzových případech zapůjčuje i majitel objektu sousedícího se hřbitovem, pan Ficeneč, který se stará o údržbu zeleně v areálu.

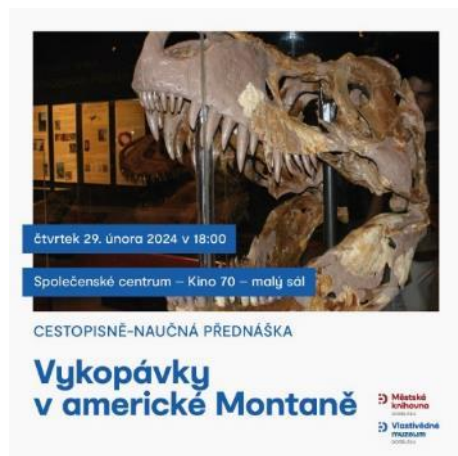


Výroční zpráva za rok 2024



Pořádané akce

VLADIMÍR SOCHA / VYKOPÁVKY V AMERICKÉ MONTANĚ



CESTOPISNĚ-NAUČNÁ PŘEDNÁŠKA

čtvrtek 29. února 2024 v 18 hodin v malém sále kina

Americký stát Montana patří mezi nejbohatší oblasti světa z hlediska objevů dinosaurů. Dokonce i pozůstatky těch úplně posledních dinosaurů, žijících v době dopadu planety, která ukončila jejich éru, jsou zde poměrně hojné. O vykopávkách v souvrství Hell Creek a také o významném 200. výročí objevu dinosaurů bude vyprávět popularizátor paleontologie a autor 19 knih o dinosaurech RNDr. Vladimír Socha, jehož rodina pochází zčásti z Dobrušky. Ve spolupráci s Městskou knihovnou Dobruška.

Návštěvnost: 28 osob

MICHAEL POKORNÝ / DO PORTUGALSKA, NA KRAJ SVĚTA



CESTOVATELSKÁ PŘEDNÁŠKA

úterý 19. března 2024 v 18 hodin v malém sále kina

Cestovatelská přednáška o putování na kolech podél řeky Douro k Atlantickému oceánu a přes hory zpět do Španělska. Michael Pokorný se pohybuje v cestovním ruchu od roku 1996. Léta spolupracoval s CK Kudrna, v níž od r. 2003 působil jako jednatel a provozní ředitel. Spolupracuje s fakultou sportovních studií Masarykovy univerzity Brno na přednáškách pro studenty oboru management cestovního ruchu. Je spojen s Jesenickou 24 hodinovou na běžkách.

Návštěvnost: 49 osob

Výroční zpráva za rok 2024



BOHUMÍR DRAGOUN / MAGDALENA GRAMBOVÁ – NÁVRAT TVÁŘE



NAUČNÁ PŘEDNÁŠKA

úterý 9. dubna 2024 v 17:00 v synagoze

Že se na Vamberecku paličkují krajky již čtyři století, je všeobecně známo. Kdo ale byla zakladatelka této tradice Magdalena Grambová z rodu Reichlinů z Meldeggu? V rámci přednášky archeologa Bohumíra Dragouna, který stál na počátku tohoto moderního výzkumu, se mimo příběhu jejího života posluchači dozvěděli, jak se ve spolupráci se světově uznávanými odborníky vracela tvář nejznámější vamberecké mumii, či co dalšího lze za současných možností vědy zjistit z dobře zachovalých 350 let starých ostatků.

Návštěvnost: 20 osob

MARTIN CHADIMA, KAMIL REMEŠ / BAREVNÝ STŘEDOVĚK



KOMPONOVANÝ VEČER VZNIKL SPOJENÍM PŘEDNÁŠKY, BESEDY O KNIZE A STŘEDOVĚKÉ HUDBY

středa 6. listopadu, 17.30

Hudebně-literární podvečer jsme strávili se spisovatelem, teologem a středoškolským učitelem Martinem Chadimou. Představení jeho románu Poslední kacíř z husitské Prahy spolu s povídáním o známých i neznámých podobách středověku doplnila dobová hudba skupiny LA BILANCETTA (loutna, harfa, flétna).

Návštěvnost: 25 osob

Výroční zpráva za rok 2024



KLÁRA VANČÁKOVÁ / ČEŠKA ČIŇANKOU



CESTOVATELSKÁ PŘEDNÁŠKA

úterý 26. listopadu, 18.00, Společenské centrum - Kino 70, malý sál

Jak se studentka arts managementu tak dlouho vyhýbala setkání s Čínou, až v ní strávila tři a půl roku života. O cestování, kung-fu, divadle, kultuře, medicíně... Čína je mnoha lidmi opěvovaná, jinými odsuzovaná. Podívali jsme se, co skrývá tato země plná kontrastů.

Vstupné dobrovolné. Pořádá vlastivědné muzeum ve spolupráci s městskou knihovnou.

Návštěvnost: 45 osob

AKCE PRO DĚTI

VÝTVARNÁ SOUTĚŽ



3. ledna až 20. března 2024

Druhý ročník výtvarné soutěže doplnil opět festival amatérského divadla Šubertova Dobruška, tentokrát s obrázky na téma MALÝ HUDEBNÍK, VELKÝ OBCHODNÍK – FRANTIŠEK VLADISLAV HEK. Před 255 lety se v malém domku hned za městskou branou narodil František Vladislav Hek. Už jako malý chlapec byl nadaný zpěvák a muzikant, hudba jej dovedla ke vzdělání a vzdělání k touze šířit český jazyk a kulturu v těžké době. V rodné Dobrušce byl úspěšný obchodník, měl skvělé nápady, miloval svou rodinu a dodnes je vzorem pevných zásad. Dějiny si ho budou pamatovat jako národního buditele F. L. Věka.

Soutěžilo se ve třech základních kategoriích: A/ 5 až 7 let (předškoláčky a prvňáčci), B/ 8 až 11 let (2. – 5. třída ZŠ) a C/ 12 až 15 let (druhý stupeň ZŠ). Hotové práce mohly děti zasílat do 20. března na adresu města Dobruška nebo nosit v provozních hodinách na podatelnu městského úřadu, do muzea (Šubertovo nám. 45, zvonek vedle dveří vlevo ve všední dny 7:30–15:00), do IC nebo do knihovny. Obrázky byly vystaveny v průběhu dubna v předsálí Společenského centra – Kina 70 Dobruška, doplnily tak festival amatérského divadla Šubertova Dobruška. Hlasovat mohli hosté kina, tři vítězové z každé kategorie byli odměněni na slavnostním vyhlášení (níže).

Zapojilo se 102 dětí.

Výroční zpráva za rok 2024



VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ VÝTVARNÉ SOUTĚŽE

Čtvrtek 16. května v 17:00 v malém sále Společenského centra – Kina 70.

Druhý ročník výtvarné soutěže doplnil festival amatérského divadla Šubertova Dobruška, tentokrát s obrazy na téma MALÝ HUDEBNÍK, VELKÝ OBCHODNÍK – FRANTIŠEK VLADISLAV HEK. Soutěž probíhala 3. ledna až 20. března 2024, obrázky byly vystaveny co celý duben v předsálí kina a veřejnost hlasovala ve třech kategoriích.

DEN MUZEÍ

Sobota 18. května 9:00–11:30 a 12:30–16:30 (radnice od 10:00).

Školní skupiny i veřejnost mohly přijít bezplatně do muzea, program pro dětské skupiny byl zaměřený na dřevěné loutky a probíhal v hlavní budově muzea na Šubertově náměstí. Mimořádně byla otevřena také expozice Vojenské geografie 10-12 / 13-16 h.

Návštěvnost: 76 osob

MUZEJNÍ NOC



pátek 7. června od 18 hodin

Děti měly na muzejní noc tradičně vstup zdarma. Vstupenky dospělých byly slosovatelné. Muzejní noc proběhla společně s Nocí kostelů. V netradičním čase se otevřely tři expozice:

Hlavní budova muzea se synagogou 18–20 hod., výtvarný program byl připraven pro děti všeho věku od 18 do 19 hod. v malém sále v 1. patře synagogy, vstup přes muzeum

Rodný domek F. V. Heka 18–21 hod.

Vyhlídková radniční věž 18–22 hod. – děti zaujala pátrací akce pro děti „Myš-máš?“ v radniční věži: Vezmi si baterku a vyraz na lov muzejních myší. Našel jsi všechny? Z písmen, která mají na bříšku, sestaviš slovo. Když budeš potřebovat nápovědu, hledej ještě skryté indicie. Výsledek ukaž průvodkyni, odměna Tě nemine! Rodiče si za odměnu užili výhled z radniční věže do setmělé Dobrušky!

Návštěvnost: 109 platících, 69 dětí zdarma (evidováno pouze orientačně)

Výroční zpráva za rok 2024



LETNÍ DĚTSKÁ HRA/ LOUTKOVÁ DOBRUŠKA



Červen až srpen, volně přístupná místa Dobrušky, IC, knihovna a expozice muzea v provozní době

Motto: Dobruška byla nejen sídlem obchodníků, ale také místem, kde pracovali mistři soustružníci a řezbáři. Jeden z nich se proslavil v celé naší zemi, narodil se v Dobrušce před 150 lety a jeho nádherné loutky zdobí velká i malá muzea. Jmenoval se Jindřich Adámek. Řezbářem byl i jeho tatínek, syn se stal sochařem a vnuk pracuje jako restaurátor.

Děti se prošly Dobruškou a plnily úkoly v roli loutkářů a loutkoherců. V IC pak na ně čekala odměna.

Počet zúčastněných dětí nebyl evidován.

DALŠÍ AKCE

JIŘÍ MACH / MÍSTA, KDE PŘEBÝVAJÍ TAJEMSTVÍ



KŘEST KNIHY

čtvrtek 4. dubna 2024 v 17:00

Křest knihy o místech, kde sídlili naši pravěcí předchůdci, kudy procházela a kde válčila husitská vojska, místech spojených se středověkými popravami, ale také se záhadou Sezemova kříže u Vamberka. O lokacích v Orlických horách spojených s nejrůznějšími tajemstvími a záhadami, které nejsou vždy vysvětlitelné pouhým lidským rozumem. Vstup volný.

Návštěvnost: 52 osob

Výroční zpráva za rok 2024



DEN ŽIDOVSKÝCH PAMÁTEK



11. srpna 2024, Dobruška

Volně přístupné židovské památky v Dobrušce: židovský hřbitov 9–17:00, synagoga (vstup bezplatně přes muzeum) 9–11.30 / 12.30–17 hodin.

14:00 představení pro děti v synagoze "proCHOR" – Příběh velké lásky

18:00 koncert ŠTĚPÁNKA A JARDA ČÍŽKOVI (vlastní autorská tvorba) & SLÁVEK KLECANDR (Oboroh), Dobrušské letní muzicírování, Archlebovy sady

V průběhu dne byly instalovány další Kameny zmizelých.

KAMENY ZMIZELÝCH

V roce 2024 byly položeny čtyři kameny celé rodině Katzové z domu čp. 533 v Nádražní ulici. Otec Rudolf Katz pracoval jako výrobce líkérů, s manželkou Marií měli dvě dcery, v době transportu jednadvacetiletou Vlastu a třináctiletou Zdeňku. Všichni byli v roce 1941 nejprve vypovězeni vystěhováni do Kounova, v roce 1942 transportováni do Tereziňského rodinného tábora a odtud za dva měsíce do Osvětimi, kde byli zřejmě ihned zavražděni v plynových komorách. Nikdo z rodiny nepřežil. Tímto jsme 11. srpna 2024 v Dobrušce položili již 20. kámen, takže jsme v polovině projektu.

DNY S LOUTKOU JINDŘICHA ADÁMKA



VÝROČÍ 150 LET OD NAROZENÍ JINDŘICHA ADÁMKA

7. září 2024 14–16 hodin

LOUTKOVÉ LOUČENÍ S LÉTEM / zahrada a dvorek rodného domu F. L. Věka

Součástí odpoledne byly ukázky a povídání o řezbářském řemesle s Jarmilou Haldovou a řezbáři při Domu dětí a mládeže Dobruška, výroba látek s výtvarnicí Hankou Kozubovou, dřevěné hračky manželů Jirsových z Pohoří, stánek s kávou Jiný kafe nebo muzejní malování na obličeji.

Vstup na akci byl volný.

Akce se konala v rámci Dnů evropského kulturního dědictví.

Výroční zpráva za rok 2024





úterý 10. září od 16:00

Společenské centrum – Kino 70, velký sál

TRADIČNÍ LOUTKOVÉ DIVADLO ZVONEČEK PRAHA

Kašpárek u čarodějnice

Společenské centrum – Kino 70
DOBRUŠKA

10. září 2024 od 16.00

LOUTKOVÉ DIVADLO - Kašpárek u čarodějnice (Tradiční loutkové divadlo Zvoneček Praha) / velký sál Společenského centra – Kino 70

Ve veršované pohádce se Kašpárek dostane do služby k bábě kořenářce. Když ale zjistí, že se bába chystá pro knížete pekél unést princeznu, musí zachránit jak sebe, tak i princeznu.

Doporučeno pro děti od 5 let. Symbolické vstupné: 70 Kč

Návštěvnost: asi 60 dětí (pod 3 roky nebyly evidovány)

10. září od 17.00

VERNISÁŽ VÝSTAVY MAGIE LOUTEK / malý sál Společenského centra – Kino 70

Pohyb a příběh loutkám propůjčila výtvarnice Hana Kozubová. Návštěvníci viděli unikátní metr vysoké marionety Jindřicha Adámka, které v roce 2023 za pomoci dotace Ministerstva kultury zakoupilo Město Dobruška v rámci likvidačního řízení. Doplní je další loutky ze sbírek dobrušského muzea i několik zajímavých zápůjček od rodiny Adámkovy. Dále byly vystaveny práce Josefa Adámka, syna Jindřicha Adámka, i vnuka Vojtěcha.

Během vernisáže se na nás přišly podívat loutky z dobrušského Světa loutek, byl pokřtěn Dobrušský vlastivědný almanach, vydaný k výročí, a nové dobrušské omalovánky autorky Hany Kozubové. Vstup byl volný. Hudební doprovod: Zita Palgutová, akordeon.

150 let Jindřich Adámek 1874–1955

Dny s loutkou

JINDŘICHA ADÁMKA

KLIKNĚTE A ZOBRAZÍ SE VÁM PROGRAM

sobota 7. září, 14.00–16.00
zahradka a divonek rodného domu F. L. Věka
Loutkové loučení s létem
Udávký a povídky o feabáňálm famoska s Jarmilou Holáovou a feabáňá alí Damu oltí a mlósáto Dobruška, vygroba katek s vyjvámíalí Honkou Kozubovou, dřevěné hračky mambálú Jirsových z Pohorí, stoněk s kavou Jirny kafe, malovní na oolídě. Děti vítány, vstup volný.

úterý 10. září od 16.00
Společenské centrum – Kino 70, velký sál
Kašpárek u čarodějnice
TRADIČNÍ LOUTKOVÉ DIVADLO ZVONEČEK PRAHA
Ve veršované pohádce se Kašpárek dostane do služby k bábě kořenářce. Když ale zjistí, že se bába chystá pro knížete pekél unést princeznu, musí zachránit jak sebe, tak i princeznu. Symbolické vstupné: 70 Kč.

úterý 10. září od 17.00
Společenské centrum – Kino 70, malý sál
Magie loutek
VERNISÁŽ VÝSTAVY
Připomínáme si 150 let od narození dobrušského feaběto Jindřicha Adámka. Uklítte jeho unikátní metr vysoké marionety a mnoho dalších. Přijďte se na nás podívat také loutky z dobrušského Světa loutek.
Hudební doprovod: Zita Palgutová, akordeon.
Během vernisáže bude pokřtěn Dobrušský vlastivědný almanach vydaný k výročí a nové dobrušské omalovánky autorky Hany Kozubové. Děti vítány. Vstup volný.

středa 11. září SC – Kino 70
9.00
LOUTKOVÁ POHÁDKA PRO ŠKOLKY
Čarodějné pohádky
Vstupné: 30 Kč
17.00
VEŘEJNÁ PROJEKCE FILMU
Malý pán
Český loutkový film režiséra Radka Bezdruka.
Vstupné: 30 Kč (dítěti a seniři 15 Kč, školáci 10 Kč)

čtvrtek 12. září, 17.00 SC – Kino 70
VEŘEJNÁ PROJEKCE FILMU
Pojar dětem
První díl seriálu z křehkých animovaných příběhů.
Vstupné: 30 Kč (dítěti a seniři 15 Kč, školáci 10 Kč)

Výroční zpráva za rok 2024



Středa 11. září

9:00 Loutková pohádka v kině pro školy a školky

Čarodějné pohádky

Vstupné: 50 Kč

17:00 Loutková pohádka v kině Malý pán

Český loutkový film režiséra Radka Berana.

Každé dítě dostane u pokladny kina dárek. Vstupné: 70 Kč

Čtvrtek 12. září

17:00 Loutková pohádka v kině Pojar dětem

Pásma složené z krátkých animovaných příběhů.

Každé dítě dostane u pokladny kina dárek. Vstupné: 70 Kč

BENEFIČNÍ KONCERT PRO MÁTU HLADÍKA



sobota 16. listopadu, 18.00

Benefiční koncert na podporu rodiny nemocného chlapce. Vstupné dobrovolné – výtěžek koncertu byl plně věnován rodině. Svými chválami rozestní židovskou synagogu skupina Worship z České Třebové. Pořádá místní skupina CASD ve spolupráci s Vlastivědným muzeem Dobruška.

Návštěvnost: 69 osob

VÁNOČNÍ JARMARK



Neděle 1. prosince od 13 do 18 hodin/ prostory bývalé KB a nám. F. L. Věka

Vlastivědné muzeum Dobruška již potřetí pořádalo vánoční jarmark v objektu bývalé Komerční banky a sousedního venkovního prostranství. Prodej výrobků lidových a uměleckých řemesel s vánoční tematikou, prodej medových perníčků, drátovaných dekorací, keramiky a dalších drobností k radosti.

Návštěvnost neevidována.

Výroční zpráva za rok 2024



(PŘED)VÁNOČNÍ SETKÁNÍ S HUDBOU, ZPĚVEM, POEZIÍ A VYPRÁVĚNÍM

Úterý 10. prosince od 18.00 v dobrušské synagoze



Účinkují: Petra Martínez s dcerou Natálkou, Jiří Mach, Zdeněk Svědík.

Příjemně prožitý večer v adventním čase.

Vstupné 100 Kč.

Předprodej v Informačním centru Dobruška.

Návštěvnost: 52 osob

23



Loutkové loučení s létem – paní Jarmila Haldová v obležení

Výroční zpráva za rok 2024



Výstavy vlastivědného muzea

ZE STARÝCH ČASŮ / PŘÍBĚH JEDNOHO DOMU

9. ledna – 25. února v hale Městského úřadu Dobruška, Solnická čp. 777, 1. patro

Jak vypadaly na počátku 20. století mlýnky na kávu? Jak se dříve svítilo, žehlilo nebo peklo? Ukázali jsme dětem poklady z domácností prababiček. A pokud jejich rodiče nestihli zajít v létě do sklepa rodného domku F. V. Heka (F. L. Věka) podívat se na výstavu *Příběh jednoho domu*, tak právě pro ně jsme instalaci doplnili roll-upy o dějinách nejnavštěvovanější památky Dobruška. Koneckonců, byl to do 70. let 20. století běžný obytný dům, tak jsme chtěli ukázat, co tam jeho obyvatelé v běhu času mohli mít. **Volně přístupné, návštěvnost neevidována.**

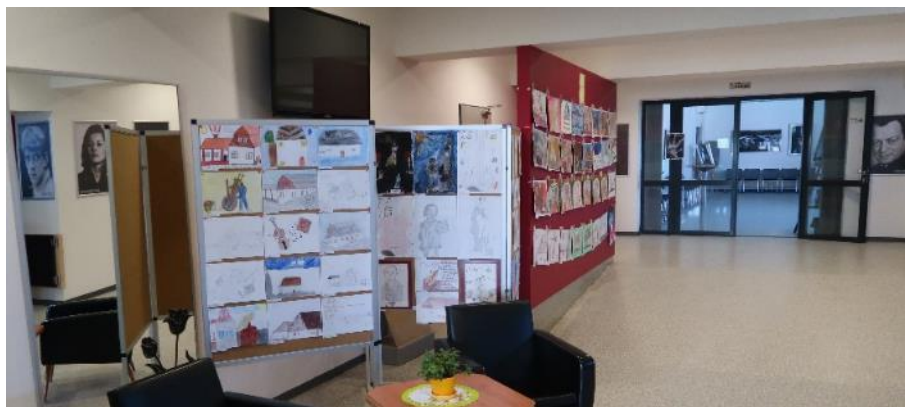
24



VÝSTAVA DĚTSKÝCH OBRÁZKŮ

...přihlášených do výtvarné soutěže na téma „Malý hudebník, velký obchodník – František Vladislav Hek 1. – 31. dubna 2024 V PŘEDSÁLÍ SPOLEČENSKÉHO CENTRA – KINA 70 V PROVOZNÍ DOBĚ. Na místě bylo možné hlasovat o nejhezčí obrázek.

Volně přístupné, návštěvnost neevidována.



Výroční zpráva za rok 2024



ČEŠTÍ PANOVNÍCI A JEJICH MANŽELKY / JARMILA HALDOVÁ

30. května – 28. července 2024

Společenské centrum – Kino 70, malý sál

Řezbářka a umělkyně Jarmila Haldová představila unikátní soubor 132 malovaných dřevořezeb, z nichž mnohé byly v Dobrušce k vidění úplně poprvé. Vernisáž proběhla v rámci Dnů bezpečnostních složek pro pozvané hosty už 29. května.

Volně přístupné, návštěvnost neevidována.



SKUPINA NEPROFESIONÁLNÍCH VÝTVARNÍKŮ / SVĚT KOLEM NÁS

1. července – 31. srpna 2024 v hale Městského úřadu Dobruška, Solnická čp. 777, 1. patro

Obrazy, kresby, akvarel, pastel, akryl, kombinované techniky.

Skupinu tvoří: Pavlína Samková, Alena Thérová, Jarmila Valterová, Eva Jirásková, Petra Švarcová, Eliška Svobodová, Eva Hlávková, Lenka Klamtová.

Volně přístupné, návštěvnost neevidována.

MAGIE LOUTEK

3. srpna - 29. září 2024

Společenské centrum - Kino 70 Dobruška, malý sál

Výstava (nejen) marionet k výročí 150 let od narození dobrušského řezbáře Jindřicha Adámka vznikla ve spolupráci s výtvarnicí Hankou Kozubovou.

Vstup volný.

Vernisáž: 10. září 2024 od 16:00, pohádku Kašpárek u Čarodějnice zahraje pražský loutkový soubor Zvoňček. Podrobný program uvedeme v zářijovém čísle zpravodaje.

Volně přístupné, návštěvnost neevidována.



PATCHWORKOVÁ OKNA SYNAGOG

5. – 29. září 2024 denně mimo pondělí 9–11.30 / 12.30–17 v synagoze, vstup přes pokladnu muzea

Výstava vznikla jako charitativní projekt skupiny „Patchfanynek“ na podporu záchrany dvou židovských památek v Neveklově. Forma pomoci tím, co mají členky skupiny rády, tedy šitím, byla samozřejmá, a při výběru tématu se rozhodly pracovat s motivem právě židovského hřbitova a synagogy. Nakonec se jim

Výroční zpráva za rok 2024



staly nejkrásnější architektonické prvky interiéru, okna, která celou výstavou propojují pomyslnou nití světla, tepla i vzduchu.

Během Svatováclavských slavností byla synagoga s výstavou přístupná hlavním vchodem. Projekt návštěvníci samozřejmě mohli podpořit dobrovolným vstupným. Ve státní svátek 28. září bylo muzeum otevřeno v běžné otevírací době.

Návštěvnost: 568 osob

26

MILOŠ POŠAR – 100

výstava k výročí narození malíře

3. září – 31. října 2024, výstavní prostory v 1. patře Městského úřadu Dobruška, Solnická 777

Miloš Pošar (*2. 9.1924 v Červeném Kostelci – †5. 9. 2007 v Praze) vystudoval v letech 1945–1950 Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Vlastimila Rady. Nejčastějším námětem jeho malířské tvorby je česká krajina. Měl velmi vřelý vztah k Podorlicku, zejména k Dobrušce, kde rád pobýval. Kromě toho, že město a jeho okolí tvoří časté téma jeho obrazů, vytvořil pro dobušské divadelní ochotníky řadu scénických návrhů. Výstava, mapující život a dílo malíře, vznikla ve spolupráci s jeho rodinou.



Volně přístupné, návštěvnost neevidována.

Vernisáž výstavy proběhla v úterý 3. září 2024 od 17.00 ve společenském sále v 1. patře městského úřadu.

ŠIKOVNÉ RUCE

Sobota 28. září 9–17 h., neděle 29. září 9–15 h. v Rýdlově vile

Výstava ručních prací byla uspořádána při příležitosti Svatováclavských slavností. Autoři se obrátili na všechny, kdo umějí paličkovat, háčkovat, vyšívat, plést, vyrábět z korálků a přírodnin, aby svými výtvary potěšili ostatní občany.

Volně přístupné, návštěvnost neevidována.

NOVÉ STÁTNÍ MAPOVÉ DÍLO ČR

3. prosince 2024 – 28. února 2025 v hale Městského úřadu Dobruška, Solnická čp. 777, 1. patro

Výroční zpráva za rok 2024



Nové Státní mapové dílo nahrazuje více než 50 let vytvářené a aktualizované Základní mapy ČR, jejichž vznik si vyžádala společenská a politická situace po roce 1968. S jeho ukázkami se bylo možno až do konce února 2025 seznámit na městském úřadě. Za zapůjčení výstavy děkujeme Zeměměřičskému úřadu. Ukázky Státního mapového díla lze zhlédnout na celkem devíti panelech, na šesti z nich se jedná o ukázky mapových listů jednotlivých měřítek map, na zbývajících třech jsou hlavní informace o novém Státním mapovém díle a další informace o Zeměměřičském úřadu. **Volně přístupné, návštěvnost neevidována.**

27 Spolupráce na výstavách jiných subjektů

ZÁPŮJČKY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Každoročně samozřejmě vyhovíme žádostem kolegů z jiných institucí na zapůjčení předmětů pro jejich výstavy.

NOVÉ REALISMY

Moderní realistické přístupy na československé výtvarné scéně 1918–1945

27. března – 25. srpna 2024, Galerie hlavního města Prahy

Kurátoři: Anna Habánová, Ivo Habán, Helena Musilová

Pojmem nové realismy se rozumí širší spektrum dobově aktuálních realistických přístupů zahrnujících oblasti tvorby tradičně označované jako neoklasicismus, verismus, nová věčnost, sociální umění, magický realismus a primitivismus, ve fotografii zejména nové vidění.



V obsahové rovině se často jedná o zachycení moderního života a jeho proměn v souvislosti s rozvojem technologií, ženské emancipace, možností cestování, komunikace, zábavy. Tato díla reagují jak na společenský úspěch nově se etablojící střední třídy, tak na palčivé sociální problémy ekonomicky rozdělené společnosti. Výstava byla otevřena od 26. listopadu 2022 do 30. dubna 2023 denně mimo pondělí (8–12 a 13–16 hodin).

Následně se celá výstava přesunula na Slovensko do Liptovské galérie Petra Michala Bohúňa, Liptovský Mikuláš, Tranovského 3, 03101

Na výstavu bylo zapůjčeno:

1 ks umělecké dílo kresba na papíře, rámováno, Věra Jičínská - Autoportrét s cigaretou, 1926, rozměry 52 x 38 cm. Pojistná hodnota: 200 000,- Kč

Výroční zpráva za rok 2024



FRANTIŠEK KUPKA – MÁLO ZNÁMÝ A NEZNÁMÝ

9. června — 7. července 2024, Galerie Zdeněk Sklenář, Litomyšl



U příležitosti dvoustého výročí narození Bedřicha Smetany představila Galerie Zdeněk Sklenář v Litomyšli jiného světo-
vě proslulého českého umělce, malíře Františka Kupky (1871–1957). Na rozdíl od Bedřicha Smetany prožil František Kupka převážnou část svého života ve Francii, ve své vlasti proto upadl na dlouhá léta téměř v zapomnění. Jeho impozantní dílo zůstává u nás obe-
střeno nezodpovězenými otázkami, vztahujícími se především k období jeho

tvůrčího vzestupu. Původně brilantní realista se dokázal proměnit v průkopníka abstrakce a pomyslně se utkat s Pietem Mondrianem či Vasilijem Kandinským. Po iniciačních výstavách Kupkovy tvorby v Číně, Mongolsku, Kambodži a Thajsku pokračuje Galerie Zdeněk Sklenář v periodickém představování malířova díla, které systematicky shromažďuje a připomíná jeho význam tuzemskému i zahraničnímu publiku.

Na výstavu bylo zapůjčeno celkem pět obrazů v pojistné hodnotě 72 000 000 Kč.

1. inv. č. 19 A 7523 František Kupka, J. Šiška, hotovitel všech druhů postrojů na koně (firemní štít), 1885, olej, plech, 63 x 77,5 cm
2. inv. č. 19 A 7525 František Kupka, Obraz pro továrnu La Farme, 1891, olej, plátno, 71 x 107 cm
3. inv. č. 19 A 1520 František Kupka, Malířův otec Václav Kupka, 1888, olej, plátno, 32,5 x 44 cm
4. inv. č. 19 A 7527 František Kupka, Anděl strážný, 1885, olej, plátno, 45 x 60 cm
5. inv. č. 19 A 7528 František Kupka, Počátek moudrosti je bázeň Páně, 1885, olej, plátno, 43 x 64 cm

CESTA DO PRAVĚKU V MUZEU V ŽAMBERKU



23. červen 2024 10:00 – 8. září 2024

Městské muzeum Žamberk pořádalo výstavu "Cesta do pravěku". Návštěvníci mohli putovat proti proudu času až k prvopočátkům života. Zjistili, jak žili lidé v době bronzové i kamenné. Prošli si jeskyni s nástěnnými malbami a prohlédneme si místní nejvýznamnější archeologické nálezy. Hluběji v minulosti se pozdravili s dinosaury i trilobity. Výstava obsahovala mnoho herních prvků nejen pro děti.

Z našich sbírek bylo zapůjčeno 32 inventárních položek (zejména archeologické nálezy z pozůstalosti Jana Kléna) a 16 archiválií. Pojistná hodnota sbírkových předmětů činila 21 500 Kč.

Výroční zpráva za rok 2024



3

29

Návštěvnost

Přehled návštěvnosti expozic se nerovná počtu osob, které muzeum navštívily, jelikož lidé pochopitelně často navštíví více expozic zároveň. Návštěvnost evidujeme na každém objektu zvlášť a součet ukazuje počet skutečně prodaných vstupenek; děti do 6 let a ZTP+P jsou vedeny v kolonce „zdarma“.

Stálé expozice muzea navštívilo jednotlivě v roce 2024 celkem 8 009 (2022: 9 438, 2023: 8 548) platících návštěvníků v běžné otvírací době. Propad je opět vykompenzován nárůstem návštěvnosti v rámci výzvy Královéhradeckého kraje „**Středa volá do muzea – je normální mít kulturní vyžití**“.

„*Naším hlavním cílem je umožnit lidem dostupnější zážitky spojené s kulturou v našem regionu. Ohlasy veřejnosti jsou velmi pozitivní, proto věříme, že první středy přivedou do muzeí či galerií i návštěvníky, kteří by sem třeba i kvůli ekonomické stránce jen tak nevyrazili. Těší mě, že i mezi jednotlivými muzei a galeriemi si akce získala příznivce a přidávají se další. Prosím ale všechny, aby si před návštěvou zařízení vždy zkontrolovali jeho otevírací dobu,*“ sdělila Martina Berdychová, náměstkyně hejtmana pro kulturu, památkovou péči, cestovní ruch a oblast sociálních věcí.

Každou první středu v měsíci bylo i naše muzeum otevřeno pro všechny zdarma, což přilákalo 598 osob. Do návštěvnosti musíme započítat i jinak běžně platící dospělé a nelze je v součtu oddělit od neplatících dětí do 6 let a ZTP – zdarma muzeum navštívilo 1 232 osob (2022: 418, 2023: 1 990).

Celkově tedy návštěvnost muzea čítá 9 241 osob. Návštěvnost se ve srovnání s loňským rokem snížila, což kromě běžného trendu připisujeme zejména horkému letnímu počasí, které řadu lidí lákalo spíše na koupaliště. Úměrně se snížily také tržby muzea. Za vstupné do expozic bylo utrženo 238 940 Kč (2021: 256 240 Kč, 2023: 244 580 Kč).

Výroční zpráva za rok 2024



PODROBNÝ PŘEHLED NÁVŠTĚVNOSTI

Muzeum a synagoga								
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdr. odtržené		Zdarma	Osob	Tržba
20 Kč	40 Kč	70 Kč	140 Kč	70 Kč	140 Kč			
337	194	18	17	38	39	270	913	
6 740 Kč	7 760 Kč	1 260 Kč	2 380 Kč					18 140 Kč
Radnice								
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdr. odtržené		Zdarma	Osob	Tržba
20 Kč	40 Kč	70 Kč	140 Kč	70 Kč	140 Kč			
1349	1314	24	27	15	28	343	3100	
26 980 Kč	52 560 Kč	1 680 Kč	3 780 Kč					85 000 Kč
Domek F. L. Věka								
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdr. odtržené		Zdarma	Osob	Tržba
20 Kč	40 Kč	70 Kč	140 Kč	70 Kč	140 Kč			
1872	1932	21	15	14	26	522	4402	
37 440 Kč	77 280 Kč	1 470 Kč	2 100 Kč					118 290 Kč
Dům Františka Kupky								
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdr. odtržené		Zdarma	Osob	Tržba
20 Kč	40 Kč	70 Kč	140 Kč	70 Kč	140 Kč			
155	164	8	3	43	58	60	491	
3 100 Kč	6 560 Kč	560 Kč	420 Kč					10 640 Kč
Rýdlova vila								
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdr. odtržené		Zdarma	Osob	Tržba
20 Kč	40 Kč	70 Kč	140 Kč	70 Kč	140 Kč			
56	128	3	3	51	57	37	335	
1 120 Kč	5 120 Kč	210 Kč	420 Kč					6 870 Kč
CELKEM							9241	238 940 Kč

Další příjmy muzea představovalo vstupné z pořádaných akcí, jednak s pevným vstupným, jednak s dobrovolným. Celková návštěvnost akcí v roce 2024 byla 1 970 osob (pouze evidovaná), přičemž musíme zmínit, že návštěvnost výstav v Kině 70, v čp. 777 či Vánočního jarmarku se neviduje. Za akce s pevným vstupným bylo utrženo 5 200 Kč a za přednášky a akce s dobrovolným vstupem 5 541 Kč. Meziročně tuto položku nemá smysl srovnávat, jelikož charakter akcí je velmi různorodý a výtěžky často použity pro honoráře vystupujících či benefiční účely, tedy je nelze zahrnout do příjmů muzea.

PODROBNÝ PŘEHLED POŘÁDANÝCH AKCÍ

Akce s pevným vstupným

Datum		Vstupné	Návštěvnost	Tržba
10. 12.	Předvánoční setkání s hudbou	100	52	5200

Výroční zpráva za rok 2024



Akce s dobrovolným vstupným

Datum	Druh akce	Návštěvnost	Tržba
29. 2.	Přednáška Vykopávky v Montaně	28	850
19. 3.	Přednáška Portugalsko	49	1000
9. 4.	Přednáška Návrat tváře	20	781
6. 11.	Barevný středověk	25	1090
26. 11.	Česka Čiňankou	45	1820
Celkem		167	5541

Akce bez vstupného

Datum	Druh akce	Osob
4. 4.	Křest knihy J. Macha	52
1. 5. - 4. 9.	1. středy v měsíci "Středa volá do muzea"	598
18. 5.	Den muzeí	76
7. 6.	Muzejní noc	69
7. 6.	Komentovaná prohlídka zahrady RDFLV	20
11. 8.	Den židovských památek	94
3. 9.	Pošar 100 Vernisáž	45
7. 9.	Loutkové loučení s létem	100
10. 9.	Magie loutek Vernisáž	60
září/říjen	Patchworkové okno synagog	568
16. 11.	Benefiční koncert	69
Celkem		1751

PŘÍJMY MUZEA:

Příjem ze vstupného celkově dle Rozboru příjmů OFŠ (zahrnuje pevné i dobrovolné vstupné) **v roce 2024:** 252 081 (2023: 251 791) Kč (rozdíl oproti součtu tabulek je dán tím, že na některé akce s pevným vstupným byly prodávány klasické muzejní vstupenky, tedy je příjem uveden na dvou místech a je třeba jej odečíst)

Příjem z nájemného v roce 2024: 9 190 Kč

Příjem z prodeje suvenýrů a knih v roce 2024: 67 860 Kč

Příjem z darů: 125 000 Kč (darovali manželé Šebelíkovi na rekonstrukce rodného domu jejich předka F. V. Heka)

Příjem z dotace KHK „Záchrana fondu malířky a fotografky Věry Jičínské - V. etapa“, evidovaného pod číslem 24KPG06-0007: 118 000 Kč

Příjem z dotace KHK „Podpora rozvoje udržitelného cestovního ruchu v královéhradeckém kraji - 24CRGU4“ pro roky 2024 a 2025: 104 000 Kč (z toho investiční dotace 60 000 Kč pro ORM)

Výroční zpráva za rok 2024


4

32

Práce se sbírkou

Největším bohatstvím každého muzea a jeho nejdůležitější součástí jsou jeho sbírky. Sbírkový fond dobrušského muzea představuje v součtu roku 2024 kusů 16 026 položek, dokumentujících vývoj města a spádového regionu (7 484 inventárních čísel v programu DEMUS). Jde zvláště o sbírky charakteru etnografického, historického a uměleckého. Je zde například soubor prvotin malíře Františka Kupky, unikátní dílo malíře a kronikáře Aloise Beera, reprezentativní archeologická sbírka, dokumentující nejstarší osídlení regionu, dřevěné plastiky, betlémy, řemeslnické nástroje a výrobky apod.

Součástí muzejních sbírek je i bohatý archiv, obsahující především pozůstalosti a odkazy nejen místních a regionálních osobností, ale i např. Františka Vladislava Heka, ředitele Národního divadla Františka Adolfa Šuberta, nakladatele Jana Laichtera, spisovatele Karla Michla a dalších.

S rozvojem elektronizace došlo i ke kvalitativním změnám v evidenci sbírek. Dnes jsou veškeré muzejní sbírky vedle fyzické formy vedeny i ve formě elektronické, v programu DEMUS, vytvořeném Moravským zemským muzeem v Brně, který používá většina českých a moravských muzeí. Průběžně jsou tak zapisovány přírůstky nové, a to jak v I., tak i ve II. stupni. Dalším kvalitativním stupněm zpracování sbírkových fondů je jejich zpracování vědecké, většinou příslušným odborníkem v dané oblasti.

V roce 2024 byla pozornost průběžně věnována zpracování několika pozůstalostí – za všechny jmenujme historika dr. Josefa Ptáčka (v třídění a digitalizaci pokračujeme od roku 2022), který nás opustil na podzim roku 2021, dále pak část pozůstalost Vlastislava Balcara či paní Vlasty Ulrychové, které byly darovány muzeu v roce 2023. Dlouhodobě se věnujeme pozůstalosti Věry Jičínské a Prokopa Laichtera. V souvislosti s plánovanou výstavou loutek Jindřicha Adámka bylo třeba vyhledat a revidovat všechny předměty, které nesou jeho autorství.

Dobrušské muzeum má z minulosti také zpracován fond archeologie, fond starých tisků a fond rukopisů. Při zpracovávání ostatních fondů jsou v první instanci využíváni místní dobrovolní spolupracovníci, např. kronikáři, kteří v rámci své práce skenují materiály a poskytují je muzeu k použití. Důkladné vědecké zpracování sbírkových fondů je jedním z nezákladnějších předpokladů jejich využití, a to jak pro vědeckou publicistiku a rozvoj historického poznání, tak i pro jejich popularizaci.

Výroční zpráva za rok 2024



PÉČE O SBÍRKY

Zvýšená pozornost byla také v roce 2024 věnována stabilizaci depozitárního režimu sbírky, zejména pak v depozitáři v Domašíně, kde je mimo jiné uložena obrazová sbírka. Na podzim roku 2022 byla dokončena poslední fáze instalace nového regálového systému – závěsná síta s bezprašným opláštěním k ukládání obrazů ve vertikální poloze, v roce 2024 jsme do sít umístili další desítky obrazů a začínáme tušit, že v budoucnu bude třeba přikoupit další depozitární fundus, abychom dokázali naše depozitáře rozdělit podle charakteru materiálu v nich uloženého. V příštích 10 letech bychom se měli zaměřit především na stav depozitáře v hlavní budově muzea, který byl vybudován v 80. letech a současné nároky na uložení sbírek nespĺňuje.

V roce 2024 bylo k restaurování či konzervaci převezeno na základě předávacího protokolu celkem sedm prací Věry Jičínské, resp. některé byly již odvezeny v roce 2023, ale restaurovány až v roce 2024. Máme restaurátorský záměr a požádáno o dotaci z MK na restaurování kroniky z pozůstalosti F. A. Šuberta, ale bude realizována v roce 2025, pokud bude dotační řízení úspěšné (více v kapitole Akvizice).

Byly vyhotoveny nové restaurátorské záměry a připravena další fáze restaurování pro rok 2025 k dotaci KHK.

V roce 2024 byly konzervovány a vyčištěny všechny loutky ve sbírkách dobrušského muzea. Loutky z akvizice v roce 2023 (20 E 12882, 11 ks) konzervovala Bc. Terezie Kolářová, ostatní loutky ve sbírkách Hana Kozubová. Koordinaci prací a došívání zničených částí oděvů loutek zajistila naše pracovnice Gabriela Dušánková. Všem za to patří velký dík.

AKVIZICE

Sbírkový fond muzea se v roce 2024 rozrostl o 19 nových přírůstkových čísel, celkem to představovalo 58 kusů sbírkových předmětů. Jednalo se o obrazy a další část pozůstalosti po Josefu Adámkovi z daru jeho syna Vojtěcha. Darem nám bylo převedeno několik desítek sádrových a hliněných bust téhož autora, na jejichž zpracování pracujeme. Dále nám bylo darováno drobné kuchyňské náčiní z první poloviny 20. století.

Všechny předměty, nacházející se ve sbírce muzea, jsou zapsány v katalogizačním systému DEMUS. S kartami se neustále pracuje. Celkově je v databázi DEMUS zapsáno a spravováno 7 484 karet.

INVENTARIZACE

V roce 2024 pokračovala podle plánu inventarizace sbírky. Tuto činnost má na starosti naše správkyně sbírky Gabriela Dušánková, která o ní vyhotovila zápis.

Změny byly provedeny na 365 kartách u 595 předmětů, které byly taktéž revidovány.

Výroční zpráva za rok 2024



Způsob provedení inventarizace

1. ověření souladu evidenčních záznamů jednotlivých sbírkových předmětů se skutečným fyzickým stavem a počtem předmětů porovnáním inv. sbírkových předmětů s příslušnými záznamy ve sbírkové evidenci (jaké) inventarizační seznamy vytvořené podle počítačové přírůstkové knihy,
2. posouzení stavu, potřeby preparace, konzervace nebo restaurování, způsobu uložení a kontrola prostředí, v němž jsou sbírkové předměty uloženy,
3. provedení inventarizace bylo označeno do evidenčního záznamu (knihy, karty nebo databáze): v inventarizačním seznamu a na kartě.

DIGITALIZACE

Digitalizace probíhala v muzeu vždy průběžně. Jak jsme uvedli výše, jsou dnes **veškeré muzejní karty vedle fyzické formy vedeny i ve formě elektronické**, v programu DEMUS, a postupně k nim dokumentátorka přiřazuje fotografie a edituje je.

Při digitalizaci historických dokumentů velmi úspěšně spolupracujeme se Státním okresním archivem v Rychnově nad Kněžnou a Muzeem a galerií Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

V roce 2024 byly zpracovávány opět v rámci dotace a badatelských dotazů vybrané části kantonů a celé kartony s fotografiemi Věry Jičínské. Průběžně byly zpracovávány archiválie aktuálně potřebné pro práci v muzeu, dokumentace k osobnostem Miloše Pošara, Jana Klena a Jindřicha Adámka.



Výroční zpráva za rok 2024



5

35

Muzejní knihovna a badatelna

Odborná knihovna muzea slouží všem zájemcům o historii, zvláště pak o historii regionální. V roce 2025 zde bylo registrováno 217 čtenářů. Další desítky knih byly zapůjčeny prezenčně badatelům. Přibyli 4 noví čtenáři, celkově bylo vypůjčeno 101 knih.

Do knihovny přibylo 14 knih, z toho 7 muzeum koupilo a zbylé získalo darem. Celkem je v muzejní knihovně 7 524 knih. Podstatnou část výpůjček tvoří regionální kroniky a odborná regionální historická literatura, která slouží zájemcům z řad studentů středních a vysokých škol i laické či odborné veřejnosti.

Knihovna nabízí také možnost oskenovat si menší množství materiálu a odnést kopii na flash-disku nebo CD s sebou. Veškeré knihovní služby jsou poskytovány zdarma.



Badatelské zázemí poskytuje muzeum v kanceláři vedoucí v 1. patře, kde je k dispozici pracovní stůl a zásuvka pro připojení vlastního notebooku, případně fotoaparátu. Badatelům je možno zapůjčit zdarma stativ a po domluvě s vedoucí mohou také využít skeneru či si archiválie nafotit. Pro práci s archiváliemi využívají badatelé bavlněné muzeologické rukavice, které jsou pravidelně udržovány praním. V muzeu je od roku 2023 pro badatele dostupná wifi zdarma.

V roce 2024 vyplnilo v muzeu badatelský list 5 nových badatelů, kteří pracovali přímo s archivním materiálem. Nové badatelské listy nevyplňují badatelé, kteří s muzeem spolupracují dlouhodobě a dochází pravidelně. Celkově muzeum eviduje na 16 badatelských návštěv a desítky (přibližně 50) konzultací elektronickou formou (ne vždy badatel vyplňuje badatelský list, mnohdy vyžaduje pouze konzultaci). Badatelům byl poskytnut materiál z více než 45 kartonů, někteří pracovali také s elektronickým archivem.

Výroční zpráva za rok 2024



6

36

Propagace muzea

FACEBOOK

Správce facebookové stránky a k ní napojeného instagramového účtu je vedoucí muzea a pravidelně jsou sem umísťovány informace o dění v muzeu, propagační bannery i fotografie z akcí.

Facebookový profil „Vlastivědné muzeum v Dobrušce“ měl na konci roku 2024: 616 (2022: 508, 2023: 565) aktivních sledujících, z toho muži opět 36,40 %, ženy 63,60 %. Měsíční dosah příspěvků se pohybuje mezi 2 000 a 7 000 osobami.

PREZENTACE NA WEBU, V MÉDIÍCH, RÁDIU A PERIODIKÁCH

Akce muzea i samotné město Dobruška byly propagovány prostřednictvím reportáží na dobrušské kabelové televizi. Dařila se i spolupráce s Orlickým týdeníkem, kde vyšlo několik propagačních článků k akcím organizovaným muzeem.

Akce muzea byly pravidelně propagovány na tematických webových stránkách, např. na serveru kudyzudy.cz. Propagoval nás také Královéhradecký kraj na svém webu, protože jsme se připojili k výzvě „Středa volá do muzea“.

Také v roce 2024 jsme pokračovali v prezentaci města a muzea dle „Manuálu města Dobrušky“ smluvního grafika města Antonína Vodičky. Tentýž se podílel na přípravě tiskových podkladů plakátů, letáků, cedulí, výstavních panelů a mnoha dalšího. Spolupráci s ním velmi oceňujeme.

Spolupracujeme s několika rádii:

PROGLAS

Reportáž živě 29. 1. 2024: Na výstavu Ze starých časů vás zveme trochu si zavzpomínat. Chtěli jsme hlavně zvědavým dětským návštěvníkům ukázat, jak fungoval život našich prababiček bez elektrického proudu,

Výroční zpráva za rok 2024



jak žehlily pomocí ohně, jak se mlela káva, která se stala oblíbeným nápojem i v maloměstském prostředí už v 19. století, jak se připravoval chléb, nebo jak se svítilo. A to třeba i na cestách, po kterých se tehdy proháněli první přepravní společnosti, rozumějme formané na vozech s koňmi. Jedněmi z nejkrásnějších vystavených předmětů jsou vyřezávané formy na perník, který byl dříve skutečným uměleckým kouskem. Vše jsme doplnili kresbami dobrušského kronikáře Aloise Beera, který tehdy maloval běžné věci okolo sebe, světničky svých přátel, domy, ulice, i jednotlivé věci, kterými byl obklopen.

ČESKÝ ROZHLAS

Jsme neskutečně rádi, že se nám po dlouhé době a náhlé nemoci ozvala reportérka Jana Házová z Českého rozhlasu Hradec Králové. Namluvili jsme několik upoutávek na naše akce do zpravodajství.

Některé významnější vypisujeme:

- Muzeum Dobruška zapůjčilo unikátní prvotiny malíře Františka Kupky na výstavu do Litomyšle, 1. červen 2024
- Pod kostelem sv. Ducha v Dobrušce byla nalezena neznámá hrobka. Překvapila svojí velikostí i stářím, 30. července 2024
- Rodný domek F. L. Věka v Dobrušce na Rychnovsku nově zpřístupnil turistům svoji přilehlou zahradu, 14. září 2024

Reportáž o naší činnosti byla také v regionálním vysílání České televize:

Busty sochaře Adámka hledají jména svých předloh. S žádostí o pomoc se obrátili na veřejnost pracovníci Vlastivědného muzea v Dobrušce. Instrukce získala část pozůstalosti tamního rodáka, akademického sochaře Josefa Adámka. Exponáty jsou ale bez popisků. Události v regionech (sever a východ) - 25. října 2024



K propagaci slouží také **informační cedule** v novém vizuálu, které průběžně umísťujeme k našim objektům.

V roce 2024 bylo dokončeno **nahrazení starých popisků** v expozici a doplněny informační panely k nově instalovaným barokním sochám do sklepa rodného domu F. L. Věka.

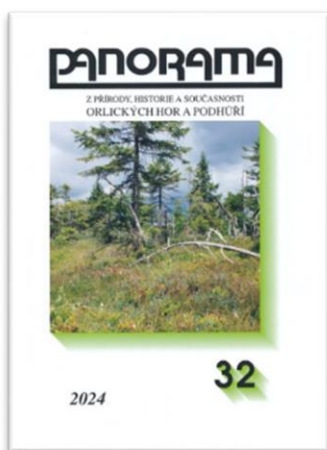
Je připravena kompletní **výměna cedulek** na dobrušských památkách a podklady pro naučnou stezku Dobruškou za Františkem Kupkou.

Výroční zpráva za rok 2024



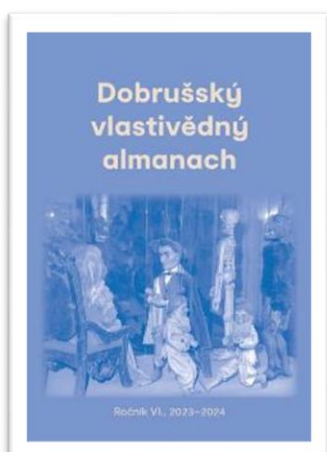
Publikační činnost

Pracovníci muzea v roce 2024 každý měsíc přispívali do Dobrušského zpravodaje.



ČLÁNKY:

Kupka Stanislav, Žďárková, Pavla: Hudební skladatel Radim Drejsl a jeho odkaz další generaci, Panorama 32/2024, s. 83–90.



SBORNÍK:

Dobrušský vlastivědný almanach VI, 2023-2024

Šesté číslo sborníku Dobrušský vlastivědný almanach bylo vydáno k výročí 150 let od narození dobrušského řezbáře Jindřicha Adámka. Děkujeme všem, kteří se v roce 2023 podíleli na akvizici jeho marionet do dobrušského muzea. Rozhodli jsme se pro změnu formátu z A4 na A5, kterou snad při listování oceníte. Sborník vychází poprvé v černobílém provedení a jeho barevná verze je po zadání přístupového hesla ke stažení zde. O heslo je nutné požádat na mailové adrese muzeum@mestodobruska.cz. Almanach obsahuje tyto články: Úvodní slovo / Mgr. Pavla Žďárková K magii loutek / doc. PhDr. Jan Dvořák Konference o národním obrození v Dobrušce 1969 / Mgr. Jiří Mach Východočeské obrozenecké tradice ve vztahu k osobnosti F.

V. Heka / Jan Blahoslav Čapek (6. listopadu 1903, Třebechovice pod Orebem – 10. září 1982 Praha) F. L.

Výroční zpráva za rok 2024



Věk / Josef Johanides (21. února 1931, Holice – 9. září 2015, Praha) Dobruška Jiráskovi / PhDr. Zdeněk Zahradník Dobruška filmová / Mgr. Jiří Mach, Pavel Štěpán Obnova památkového fondu na Dobrušsku v letech 2020–2023 / Petr Slavík „Kniže Václav na náměstí, svatý Václav v kostele...“. Divadelní produkce v kontextu svatováclavských a svatojanských oslav v roce 1929 ve východních Čechách. / PhDr. Zdeněk Zahradník Vojenská geografie a hydrometeorologie / Ing. Luděk Broušek Věra Jičínská-Laichterová (*3. července 1898 – † 27. března 1961) / MgA. Kateřina Zadinová Restaurování obrazů Věry Jičínské na Fakultě restaurování v Litomyšli / MgA. Kateřina Zadinová Několik poznámek o vrabci domácím (Passer domesticus) / Vojtěch Volf Info - Eko tabule v živé zahradě A rocha / Mgr. Pavel Světlík Vážky na Drnově / Ing. Libor Laža Výběr ze zpráv o činnosti v letech 2022–2023 Vlastivědné muzeum Dobruška / Mgr. Pavla Žďárková Z Dobrušky 1861 / Josef Kučera

Vydáno v roce 2024, 168 stran A5, cena 196 Kč

V roce 2024 jsme také připravili nové **dobrušské pexeso** a výše zmíněné omalovánky pro děti.



Poskytnutím materiálů z našeho archivu nebo sbírky jsme se podíleli na vzniku dalších publikací, které vyjdou v roce 2025 (např. kniha k výročí 200 let od narození zakladatele první evropské sklářské školy v Kamenickém Šenově Jana Dvořáčka, kterou připravuje tamní spolek).

Výroční zpráva za rok 2024



8

40

Dotace

PODPORA ČINNOSTI MUZEÍ A GALERIÍ: 24KPG06-0007 (KHK) ZÁCHRANA FONDU MALÍŘKY A FOTOGRAFKY VĚRY JIČÍNSKÉ - V. ETAPA

Projekt „Záchrana fondu malířky a fotografky Věry Jičínské – V. etapa“ byl zaměřen na záchranu obrazové a fotografické sbírky regionálně působící autorky Věry Jičínské (1898-1961). Předmětem bylo restaurování vybraných obrazů, závěsných háčeků do depozitáře, opakovaná dezinfekce a digitalizace části rozsáhlého fondu fotografií. Z důvodu nižší finanční dotace nebyly restaurovány všechny původně plánované obrazy, bylo ustoupeno od nákupu regálů i prokladových kartonů mezi obrazy, jak bylo v žádosti o dotaci.

Pro restaurování obrazů byl opět vybrán restaurátor s oprávněním č. j. MK 9953/2005 Mgr. art. Luboš Machačko, Art. D. Restaurování proběhlo v souladu s rozpočtem. Na základě objednávky č. 182 ze dne 6. 6. 2024 bylo restaurováno sedm sbírkových předmětů (z plánovaných 8 ks) – 2 olejomalby, jedna kresba na papíře a čtyři výřezy z pláten, celková cena restaurování činila 114 700 Kč.

Desinfekční zaplynování depozitářů (v obou budovách čp. 45 Dobruška a čp. 87 Domašín) proběhlo 21. října 2024 dle rozpočtu, celkem bylo uhrazeno 18 752 Kč.

Závěsné háčky do depozitáře byly dodány 22. 4. 2024 a ihned instalovány do závěsného systému. Oproti rozpočtu z důvodu zdražení položky a změny sazby DPH došlo k navýšení o 605 Kč na 7260 Kč.

Digitalizace fotografického materiálu byla objednána za 20 000 Kč v souladu s rozpočtem a v jejím rámci bylo na profesionálním zařízení digitalizováno do 8. 8. 2024 celkem 2 894 položek, což odpovídá zhruba 1090 fotografiím a zbytek představují jejich popisy na zadní straně, přiložené archiválie a desky. Digitalizované fotografie budeme v následujících 5 letech třídit a popisovat a je naším cílem zpřístupnit je veřejnosti.

Předpokládaných přínosů projektu pro Královéhradecký kraj, mezi něž náleží zachování výtvarného díla umělkyně, která v tomto kraji prožila závěr svého života, a jejich prezentace veřejnosti, bylo bezesporu

Výroční zpráva za rok 2024



dosaženo. Dokladem toho je i skutečnost, že jsme zapůjčili jeden z obrazů malířky na výstavu „Nové realismy. Moderní realistické přístupy na československé výtvarné scéně 1918–1945“, realizované ve výstavních prostorách Liptovské galérie Petra Michala Bohúňa, a to až do roku 2025.

Poskytnutí dotace bylo zveřejněno na webu města Dobruška a webu a facebooku Vlastivědného muzea Dobruška.

41

PODPORA ROZVOJE UDRŽITELNÉHO CESTOVNÍHO RUCHU V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI - 24CRGU4

Pro roky 2024 a 2025 byla poskytnuta dotace ve výši 104.000 Kč (investiční dotace 60.000 Kč a neinvestiční dotace 44.000 Kč) v návaznosti na rozpočet uvedený v žádosti o poskytnutí dotace z dotačního fondu Královéhradeckého kraje č. 24CRGU4-0002. Procentuální podíl dotace na uznatelných výdajích projektu nesmí přesáhnout 49,24 %, uvedených v žádosti o dotaci.

Naučná stezka ve městě Dobruška dlouhodobě chybí. Pokud se podíváme na mapu regionu, je rozložení oficiálně značených naučných stezek velmi nevyvážené a pokrývá zejména horské oblasti, přitom turisté při jejich návštěvách musí jistě „bránami do Orlických hor“, jakou Dobruška bezesporu je, projíždět. Naším cílem je zvýšení turistické atraktivity Dobrušky. Velkou výhodou je pohyb návštěvníků v okolí míst přímo spojených s informacemi na panelech, zároveň mohou po celou dobu pobývat venku a v případě nepřízně počasí využít expozice vlastivědného muzea. Trasa naučné stezky je dlouhá 2,2 km, což je vzdálenost běžně zvládnutelná i pro rodiny s malými dětmi či starší občany. Na trase se nevyskytují schody, lze ji tedy s dopomocí (v některých místech jsou dlažební kostky) absolvovat s kočárkem i na invalidním vozíku.

Osobnost světově známého abstraktního malíře Františka Kupky (*23. 9. 1871 v Opočně, †24. 6. 1957 v Puteaux u Paříže) je jednou z mnoha, které pocházejí z kraje pod Orlickými horami. František Kupka se narodil v historickém Opočně a od prvního roku života vyrůstal v maloměstském prostředí Dobrušky. Krajina Orlických hor a Podorlicka určitě stojí za to, abychom ji poznávali na svém putování. Kombinace informací na panelech s místy, která jsou spojena s životem a dílem malíře či jeho prvního mecenáše, dobrušského starosty Josefa Archleba, se nám k tomuto účelu jeví jako velmi dobrý nástroj. Počátek plánované naučné stezky jsme zvolili v městském parku Archlebovy sady. Jedná se o prostor s dostatkem laviček a odpočinkových míst, zároveň s kaplí sv. Jana Nepomuckého, nedaleko níž bude umístěn úvodní pultový panel. Naučná stezka povede dále centrem města k městskému hřbitovu. Projektovaná naučná stezka obsahuje deset základních zastavení. Sestávají se z kombinace čtyř kusů prostých PVC cedulí instalovaných na objekty ve vlastnictví města Dobruška, dále pěti kusů pultových nízkých panelů a jedné velké informační tabule. Atraktivitu naučné stezky zvýší její doplnění o prvky, které lze variabilně obměňovat. Proto bychom ji rádi doplnili třemi velkými exteriérovými stojany pro venkovní výstavy. Tyto by byly dle aktuální potřeby sezónně umístěny v trase naučné stezky a věnovaly by se aktuálním výročním osobností Dobrušky, včetně Františka Kupky. Na všech informačních prvcích plánujeme využít QR kód odkazující na příslušnou záložku webových stránek muzea. Na pultových panelech budou prvky pro dětské návštěvníky, na informační tabuli pak také přehledná mapa. Osobnost malíře Františka Kupky je světově známá, tedy možnost poznat místa, která jsou v Dobrušce spojena s jeho mládím, jistě turisté z celého Královéhradeckého kraje ocení.

Výroční zpráva za rok 2024



Dobruška je turistickým cílem na trase do Orlických hor, tedy je jistě přínosné tyto „brány do hor“ zatraktivnit. Naučná stezka Dobruškou za Františkem Kupkou byla navržena s cílem navázat na již vzniklou cyklostezku propojující Kupkovo rodné Opočno s Dobruškou, kde vyrostl, stávající značené turistické trasy, ale také zapojit do její trasy všechny expozice vlastivědného muzea a další přístupné památky v Dobrušce.



Foto: Aleš Moravec

Výroční zpráva za rok 2024

